

CFNI CFNI CFNIKAM, TF TF AFNCI BFNIKAM

VLADIMÍR ŠLECHTA

Tajemství Morie

BROKILON ALTERNATIVA

MFN AMIMT CREFETMA F APETRIKMA AFNIMMA, JF TILAFKA FRIMMAF

F AFKIHAF CFNMA JF MIMI KAFNMA F BFBKAF KCIKAM, JF TN KMR

TFN KTMKAM, BMKAMMA AFBTMA JF ↑

BROKILON

Vladimír Šlechta

TAJEMSTVÍ MORIE

Copyright © 2015 by Vladimír Šlechta

Cover © 2015 by Lukáš Tuma

For Czech Edition © 2015 by Robert Pilch – Brokilon

ISBN 978-80-7456-225-9 (pdf)

Vladimír Šlechta

Tajemství Morie

Nakladatelství BROKILON
PRAHA
2015

Edice

„Brokilon Alternativa“

Vladimír Šlechta: Tajemství Morie
(aneb alternativní Středozeří)

Julie Nováková (ed.): Terra Nullius *
(aneb alternativní biologie a transhumanismus)

Jan Kotouč: Nad českými zeměmi slunce nezapadá *
(aneb alternativní Česko)

Petra Slovácová: Ve službách královny
(aneb alternativní Londýn)

1. Démon z East Endu *
2. Čarodějnice z Lavender Hill *

** připravujeme*

<http://krvavepohranici.cz/>
<http://www.brokilon.cz>
<https://www.facebook.com/brokilon>

*„Neplet se do věcí čarodějů, protože jsou důmyslní a rychle se roz-
hněvají.“*

Elf se jménem začínajícím na G

*„Pokud se budeš přehrabovat v informacích, které nám předhodil
Gandalf, uděláš přesně to, co on chtěl. Začneš se točit v kruhu a nikam
se nedostaneš.“*

Miribhan, trpasličí vědátorka

„Většina elfů má jméno začínající na G, všimli jste si?“

Budulin Habřina,
mladší seržant spojené armády tří národů

*„Nemyslím si, že by nás pozoroval každý den a každou hodinu. On
si však jednou vzpomene, že jsme bývali jeho vyvoleným národem.
Vzpomene si a podívá se. Pokud uvidí, že stále dodržujeme jeho
přikázání a že se k němu několikrát denně obracíme s prosbami
a s modlitbami, tak se k nám Zanuman Bílý vrátí. Pak nás znovu
zahrne svou láskou a přízní.“*

Yö-dah, bývalý rytíř uruq-vai

*„Elfové a draci, řek' jsem svému klukovi, zelí a brambory jsou pro nás
dva lepší.“*

Kmocháček Křepelka, zahradník

Poznámka na úvod:

Některá jména a místní názvy neodpovídají tomu, jak je možná znáte z *Cesty tam a zase zpátky* a z *Trilogie*. Má to různé důvody. Za prvé: za těch téměř sto let, které uplynuly od prvního vydání obou literárních děl, se názvosloví částečně změnilo. Za druhé: některá jména jsou zkomolená, protože mi to tak připadá přirozenější. Například družku Krále Chodce bych nikdy nenazval jejím vlastním jménem, ale vždycky jen Arffen, Harffen, Harffena, nebo prostě Fena. Tak ji nazývali vojáci *velkých lidí* – a to nejen ti z Grondoru, ale i ostatní. Všichni ji nenáviděli. Podle všeobecného přesvědčení odstavila Krále Chodce od moci a byla to ona, kdo vydal všechny ty šikanózní zákony a nařízení.

V případě jmen Zau-Ronn a Zanuman jsem převzal skřetí výslovnost. Skřeti se dnes sice navzájem dorozumívají obecnou řečí, ale nerozlišují mezi sykvkami a nedokážou vyslovit *r*, které nahrazují buď hrdelním zachrčením, nebo jiným písmenem.

Pak je tady ještě za třetí a za čtvrté, jestli mi rozumíte, jsou tu další důvody, proč jsem jména a názvy pozměnil nebo zkomolil – ale těmi vás už nebudu zatěžovat. Věřím, že mnoha změn si ani nevšimnete.

autor

Kapitola první:

Trocha nesouvislého povídání na začátek

Byl to nejšilenější den mého dosavadního života.

Tou dobou mi bylo čtyřicet. Možná si řeknete: co při takovém mládí můžu mluvit o šílených dnech? Ale já jsem strávil dva roky na Hranici, víme? Sloužil jsem, hlídkoval, zúčastnil se několika výprav. Když vám kolem uší sviští skřetí šípy, získáte určitou představu, jak takový šílený den vypadá. A když pak koukáte na kamaráda, který lapá po dechu, koulí očima, prská krvavou pěnu a život z něj utíká takřka hmatatelně, tak máte co dělat, abyste sami nezešileli.

Ale den, o kterém chci vyprávět, byl bezkonkurenčně nejšilenější.

Vlastně jsem prožíval nejšťastnější období svého mladého života.

Myslíte, že je to protimluv? Že tady jedním dechem mluvím

o nejšťastnějším období a o nejšlilenějším dni? Ale ono to tak bývá. Zažíváte dobré časy, dokonce báječné, lebedíte si – a pak přijde průser. Všechno dobré je rázem pryč a vy, obrazně řečeno, šlapete vodu a snažíte se udržet nozdry nad hladinou. A tak tomu bylo i tentokrát.

Než se však dostanu k tomu průseru, pohovořím o dobrých časech. Netrvaly tak dlouho, jak bych si přál.

Z vojenského turnusu jsem měl odkroucené tři roky a zbýval mi jeden. Pořád jsem byl voják pod přísahou, ale jako čerstvě povýšeného mladšího seržanta mě převeleli do zázemí. Konkrétně do Krtičkova, kterému se tenkrát říkalo *Město budoucnosti* a nebo také *Město přátelství tří národů*. Po pravdě řečeno to žádné město nebylo, jen větší vesnice. Plány však byly dalekosáhlé a Krtičkov se měl stát metropolí obývanou jak našinci, tedy půlčíky, tak *velkými lidmi* a elfy. Ti všichni tam měli žít ve vzájemné harmonii a porozumění. Měli se tam navzájem kulturně obohacovat. Už ve chvíli, kdy jsem tyhle řeči zaslechl poprvé, mi bylo jasné, že elfové se v Krtičkově rozhodně neusadí. Jejich představa o vzájemném kulturním obohacování spočívá v tom, že pohledným ženám *velkých lidí* občas upletou pár míšeneček.

V Krtičkově jsem vedl výcvik domobrany. Kromě toho mě využívali k obecně prospěšným pracím. Po ránu jsem učil rekruty, za který konec se drží korseka, a ve zbylém čase jsem zavážel krmení erárním prasatům. Taky jsem kosil trávu nebo kopal díru pro krecht. Ale stejně to bylo lepší než na Hranici. Nemusel jsem se pořád rozhlížet, ze které strany přiletí pozdrav od skřetích záškodníků. Také jsem dostával pravidelně najíst. V Krtičkově si žili dobře, o jídlo tam nebyla nouze. Navíc jsem mohl vypít tolik piva, kolik jsem zvládl. Měli tam vlastní pivovárek, ve kterém vařili piviště obstojné chuti. Musím však podotknout, že s pitím piva jsem to nijak nepřeháněl, a to z důvodu, který vám za chvíli objasním.

Právě skončil čas dešťů a nastalo teplé léto, které mám ze všech ročních období nejraději. Zdálo se, že v Krtičkově zažiju báječné časy. A když říkám *báječné*, tak opravdu myslím *báječné*. Jenže se ukázaly první náznaky problémů. Jůža Trhanec, můj spolubojovník z Hranice, který do Krtičkova zavítal v jakési oficiální záležitosti, mi u piva vypověděl neuvěřitelné věci. Elfům se prý stále nedaří zlomit povstání Grondorských.

Grondor měl vážné potíže. Tak vážné, až to vypadalo, že do nich budeme zataženi my. Aragon, zvaný také Král Chodec, se už dva roky neukázal na veřejnosti. Naposled ho vyvedli předloni, během oslav stého výročí vítězství nad Zau-Ronnem. Prý to byl stařeček jak věchýtek.

Víte, ono je to s Aragonem stejně divné. Už ve válce o Prsten nebyl žádný mladík – tak jak to, že žil dalších sto let? Verča onehdy hledala v papírech, ona je dost všetečná, a zjistila datum jeho narození. Vypočetala, že v době předloňských oslav mu muselo být sto osmdesát osm let.

Jedno sto roků a osmdesát osm navíc, vážení. I trpaslíci by s takovýmhle věkem měli problém. Už dávno se začalo šuškat, že Aragon ve skutečnosti není člověk, ale elfský míšenec. Šířily se teorie, které zpochybňovaly jeho identitu právoplatného dědice grondorského trůnu.

Na tomhle místě bych, jak tomu říká Verča, *zopakoval základní fakta*. A fakta jsou následující: bývaly doby, kdy Grondor patřil výhradně *velkým lidem*. Lidé tam žili, lidé si tam vládli. Elfy znali akorát z vyprávěnek. Po porážce Zau-Ronna se na grondorském trůně usadil Aragon. Nejenže se usadil, on si nechal nasadit na hlavu grondorskou korunu – tu stupňovitou. A začal vládnout. Říká se, že místo Krále Chodce ve skutečnosti vládla ta třičtvrtinová elfice Arffen,

jeho manželka. Posléze jí začal zdatně sekundovat mladý králevic, Aragonův syn. Tomu už během oslav také táhlo na stovku. Jeho človecí krev však byla namíchaná s elfskou, a tak se nikdo nedivil, že je mladistvého vzhledu a v plné síle.

Tím, že na trůn posadili Aragona, si to Grondoráci dokonale podělali. Zajistili následnictví Aragonovým potomkům. Ať byl Aragon míšenec nebo ne, potomky zplodil se tříčtvrtinovou elficí. A elfští míšenci, jak známo, jsou dlouhověcí – stejně jako elfové. Aragonův syn může sedět na grondorském trůnu několik dalších století – a to, prosím, zcela legálně.

Tohle Grondoráci vážně nedomysleli.

Pak tady byla ještě jedna věc. Elfští míšenci, pokud to nevíte, drží s elfy. Elfové míšence ochraňují a všemožně protežují. Ze své služby na Hranici vím, že každý čtvrtinový elf s oběma rukama levýma jako skřetí šavle nosí frňák nahoru a myslí si, že je něco lepšího. Každý, kdo vypadal alespoň trochu elfsky, dostal hodnost a funkci. Nejen velitelé, ale i zásobovači, ubytovatelé, trubači, ideologičtí rádci a podobná chamraď – to všechno byli buď elfové, nebo elfolidšší míšenci. Neexistovalo, aby kdokoli s kapkou elfské krve tahal píku s obyčejnými kmány.

Aragonova tříčtvrtinová choť si do Grondoru přivedla celou svitku elfů z Lorientu. Tihle přivandrovalci se v průběhu století zmocnili důležitých grondorských úřadů a funkcí. Postupovali pomaloučku a polehoučku. Vypracovali se z nižších úřednických hodností až na samý vrchol. Elfové, jak víme, jsou dlouhověcí... Možná se vám zdá, že tuhle elfskou dlouhověkost omílám pořád dokola, ale ona je klíčem k celému grondorskému óbrprůseru. Protože elfové nemuseli nikoho vraždit nebo zastrášovat. Prostě se ulebedili v nižších funkcích, zapisovali do matrik narození a úmrtí, přenášeli lejstra sem

a tam, chodili zasloužilým hodnostářům pro svačiny – ale zvolna se propracovávali nahoru. Počkali si třicet nebo čtyřicet let, až se ten který kýžený úřednický post uvolní přirozenou cestou. Když pak lidští hodnostáři umřeli stářím nebo odešli do výslužby, vzali to elfové místo nich.

V době oslav stoletého výročí už Grondor patřil elfům. Původně jich přišlo z Lorientu snad jen padesát, anebo možná sto, co já vím. Jejich počet však narostl o několik tisícovek míšenců, na jejichž početí a zrození začali pilně pracovat hned po svém příchodu. Elfové, jak víme, milují zpěv, tanec a miliskování. To je jejich přirozenost.

Grondor najednou patřil elfům a ti, jak je jejich zvykem, domorodé Grondoráky různě sekýrovali. Tohle jim nařizovali, tamto jim zakazovali, prostě se k nim chovali jako ke skřetům z Protektorátu. Ne že bych Grondoráky litoval. Mám mezi *velkými lidmi* pár opravdu dobrých přátel, ale jako k celku k nim chovám zdravou nevráživost.

Oslavy stoletého výročí vítězství prý byly velkolepé. I Krále Chodce na chvíli vystrčili na sluníčko. Od oslav pak neuplynul ani rok a v Grondoru vypuklo povstání. Vypuklo – a nějak ne a ne přestat. Elfům se ho stále nedařilo zlomit.

Tohle jsem věděl už předtím, než do Krtičkova zaskočil Józsa Trhanec. Józsa mi však prozradil, co elfové plánují.

Na začátku bojů stavěli proti povstalcům loajální Grondořany. Jenže to neuneslo výsledky. Lojalisté, přívrženci Krále Chodce, nebojovali s takovým nadšením, jak by si elfové přáli. Pár vycvičených a plně vyzbrojených jednotek dokonce přešlo na stranu rebelů. Posílat proti vzbouřencům lojalisty prostě nemělo smysl a elfové se zdánlivě ocitli v koncích. Samozřejmě tu byla ještě možnost, že by postavili svoji vlastní, čistě elfskou armádu – klidně by mohli pozvat i bratránky z Lorientu. Elfové však nechtěli riskovat, že je povstalci

nějakým způsobem přechytračí a pomocí okovaných cepů ukončí jejich dlouhověkost. Proto teď, jak mi řekl Józsa Trhanec, probíhá verbování v Protektorátu. Zatím to není oficiální, ale mezi vojáky se to bere jako hotová věc.

Tahle informace byla opravdu šílená, ale při bližším prozkoumání dávala smysl. Elfové zrekutují skřety – potomky těch, kteří po Zau-Ronnově pádu překovali meče na pluhy a začali orat kamenité pláně Černé země. Tihle skřeti z Protektorátu, jak zní oficiální propaganda, odvrhli po porážce Zau-Ronna válečnické a kanibalské zvyklosti svých předků a polepšili se. Pod vedením elfských poradců se z nich stali tkalci, hrnčíři, řezbáři, obuvníci, kovotepci, a co já vím, možná i zpěváci a tanečníci. Na celém světě prý teď není mírumilovnějších tvorů, než jsou černozemní skřeti. Tak se to píše v oficiálních materiálech. I když takového skřetiho zpěváka a tanečníka – toho bych vážně chtěl vidět.

Abych vás uvedl do úplného obrazu, tak vám musím sdělit, že kromě těchhle polepšených a mírumilovných skřetů z Protektorátu existují ještě divocí a nezkrocení skřeti. Ti se zabývají tradičním loupením, vražděním a pálením. Od toho se odvíjí služba na Hranici. Vojáci tří národů, tedy elfové, *velcí lidé* a našinci, se na Hranici starají, aby se divocí skřeti nevydali do vnitrozemí a nezačali tam loupit, vraždit a pálit ve velkém.

Prostě, abych shrnul fakta, máme dvojí skřety. Ty hodné z Protektorátu, kteří jsou teď našimi nejlepšími kamarády, i když já osobně bych se s nimi kámošit nechtěl. A pak ty špatné z divokých končin za Hranicí. Nevím, jestli je vám známo, že takzvané divoké končiny dnes zahrnují i značnou část bývalého Rohanu. Rohanští jezdcí utrpěli ve válce o Prsten těžké ztráty a dosud se z nich nevzpamatovali.

Musím se však vrátit k tomu, co mi vypověděl Józsa Trhanec, ofici-

álně sice *velký člověk*, ale jen o půl hlavy vyšší než já a proti mně úplná houžvička, ale jinak kámoš, za kterého bych vycedil poslední kapku krve... Jejda, co jsem chtěl říct? Aha. Takže Józsa Trhanec povídal, že elfové verbují protektorátní skřety. Vycvičí je, vyzbrojí a pak je pošlou proti grondorským povstalcům.

Elfové pošlou skřety proti lidem, chápete?

Válečné tažení by mělo proběhnout ještě letos. To znamená, že protektorátní skřeti nebudou ani příliš dobře vycvičení, ani příliš dobře vyzbrojení. Nevadí. Pokud skřeti ve válce padnou, žádná škoda. V Protektorátu jich je dost. Elfové postaví další skřeti armádu. A pak další. A další. Stálá kapka i kámen provrtá. Nakonec bude grondorské povstání rozdraceno.

Józsa Trhanec pak odcestoval tam, kam mu velela povinnost, a mě se zmocnila obava, že tohle pěkné léto pro mě předčasně skončí. Každý den jsem čekal, že přicválá kurýr s rozkazem, abych se odebral do Protektorátu, kde budu místo našinců cvičit skřety. No, řekněte sami, nebyla by to ironie? Na Hranici jsem se skřety bojoval, v Černé zemi bych je trénoval ve válečnickém umění.

Osobně si však myslím, že bych je ani moc trénovat nemusel. Tihle pole orající, ovce stříhající a vlnu spřádající skřeti z Černé země by se vpravili do barbarství svých předků s rychlostí, která by nás všechny udivila.

Z toho, že bych měl opustit Krtičkov, jsem měl těžké srdce. Ale nesmíte si myslet, že bych želel dobrého papáníčka a zlatavého pivečka z místní varny. To ne. Důvod mé náklonnosti ke Krtičkovu tkvěl v úplně něčem jiném. Hned vám vše objasním, jen ještě prosím o chvilíčku strpení.

Konečně bych se mohl dostat k vyprávění o tom, jak probíhal onen šílený den. Nejšílenější den v mém životě, jestli jste nezapomněli.

Ráno, po chudé snídani, jsem vedl výcvik domobrany. Já jsem měl chudou snídani, ale někteří z rekrutů se nedokázali poučit a posnřdali bohatě. Což byla chyba. Jejich chyba, podotýkám. Nácvik zrychleného přesunu s rozvinutím do rojnice a následným stmelením do sevřeného útvaru, ze kterého čouhají hroty kopí a vypadá jako ježek, jednoho připraví nejprve o dech a pak i o obsah žaludku. Někteří z těch napapánků se ostudně pozvraceli. Ostatně – stejně jako každý jiný den.

Výcvik jsem ukončil v půli dopoledne. Nesměl jsem rekruty příliš zdržovat, protože je čekala práce na polích a v zahradách. Když byl výcvik u konce, vymysleli moji nadřizení práci i pro mne. Na erárním trakaři jsem převážel žoky s chmelem. Sklad byl na jednom konci Krtičkova, pivovárek na druhém. Musel jsem se otočit dvakrát, takže mi to zabralo nějaký čas. Když už měli ve varně všechen chmel, který potřebovali, pomalu se blížil čas oběda.

Hodil jsem si na rameno svou zkrácenou halberdu a vydal se ke kantýně. Tuhle halberdu jsem tahal všude s sebou. Byla odznakem mé hodnosti mladšího seržanta a kromě toho mi poskytovala pocit jistoty a bezpečí. I když jsem jel s erárním trakařem, položil jsem ji nahoru na žoky.

Víte vy vůbec, jak vypadá taková halberda? Je to dlouhá jasanová tyč, na jednom konci omotaná provázky a řemínky, aby se dobře držela a neklouzala. Na druhém konci je sekyra. Není to ovšem sekyra na štípání dříví. Má dlouhé ostří a jinak už skoro nic. Prostě jen ostří. Nahoře, jen tak pro jistotu, bývá i hrot, a tak se dá halberda použít i jako kopí. Já jsem jasanovou tyč zkrátil a hrot odmontoval, takže mě teď halberda převyšovala jen o pár palců. Její taktické možnosti se tím snížily, ale pořád to byla sekyra na dlouhé násadě, tedy věc, se kterou byste nechtěli dostat zásah do hlavy nebo do

ramene. Při troše šikovnosti (a tu já mám) by vás to rozštíplo až k pasu.

Mimochodem, abyste opravdu využili taktické možnosti nezkrácené halberdy, potřebujete těch halberd alespoň dvacet. A k tomu ještě maníky, kteří je drží a kteří s nimi manipulují. Hodí se i oddíl lučištníků, který vojáky s halberdami chrání před nepřátelskými střelci. V ideálním případě jsou lučištníci doplněni jezdeckou jednotkou a jedním nebo dvěma válečnými vozy, které při nepřátelském střeleckém útoku slouží ke krytí. Halberda je skvělá zbraň, ale jen pokud se s nepřítelem střetnete čelně a když jste součástí většího oddílu. Jestliže jste sami, samotincí vojáci v poli, radši halberdu zahodte a pořídte si něco menšího.

Už chápete, proč jsem si tu svoji pokrátíl a přizpůsobil?

Tak dobře. Kde jsme skončili? Jo, aha. V Krtičkově.

Nejprve vám musím vysvětlit, co je to ten Krtičkov. Před sto lety byste tady nenašli nic, jen pastvinu. Po válce o Prsten bylo tohle místo prohlášeno za křižovatku cest a vystavěli tady Ústav národního písemnictví. Kolem Ústavu pak vznikl samotný Krtičkov.

Na severu, tři míle od Krtičkova, vede Velká východní cesta. O té už jste slyšeli, ne? Zmiňoval se o ní i Frodík. Od severu k jihu křižuje Velkou východní cestu silnice z Vovsíkovy Dvora do Jehelníčku. Ta prochází i Krtičkovem a rozděluje ho na dvě poloviny. A aby těch cest nebylo málo, tak kousek za Úvodím odbočuje z Velké východní cesty nově vybudovaná spojka, která podélně prochází Krtičkovem a na východě, kousek před Žabím Vřesovištěm, se zase spořádaně vrací na Velkou východní cestu.

Teď už máte dobrou představu, kde se Krtičkov nachází.

Řeknu vám něco o Ústavu národního písemnictví. Oficiálně patřival, dokud tam stál, našemu národu, tedy půlčikům. Ve skutečnosti

zůstávalo vedení v rukách ne-našinců. V době, kdy jsem v Krtičkově přebýval, pracovala v Ústavu spousta *velkých lidí*, pár elfských míšenců a jedna věčně nachmelená čistokrevná elfka. Někteří *velcí lidé* si s sebou přivedli i rodiny. Jejich protivná děcka si někdy přivstala, sledovala výcvik domobrany a různě na nás pokřikovala.

V Ústavu samozřejmě pracovali i půlčící (a taky půlčice, jak se za chvíli zmíním), ale ti vykonávali jen pomocné práce. Opisovali písemnosti, zakládali je, inventarizovali. Přenášeli lejstra zleva doprava a pak zase na druhou stranu, ale k pořádnému literárnímu bádání je nepustili.

Všechny tyhle badatele, literární vědce, archiváře, zapisovače, opisovače, jejich zvykané manželky a zludračelá děcka musel někdo živit, šatit a obouvat. Ano, i obouvat.

Když už na to přišla řeč: my půlčící nechodíme věčně naboso, jak o nás rozšířil Bilbao Pytlák. Někteří z nás si v létě obouvají jednoduché sandály. V zimě, když krajinu zavalí sníh, nosí plstěné válenky snad každý našinec. V knížce starého Bilbaa se sice píše, že máme na chodidlech drsnou srst, to je však naprostá blbost. Máme na chodidlech tvrdou kůži, protože mnozí z nás opravdu chodí od jara do podzimu bosí. Kvůli našim velkým nohám vycházejí boty hodně draho. Kromě toho je od vydání Bilbaovy knihy bosonohost věcí naší národní hrdosti. Ale srst na chodidlech? Koho by to napadlo? Verča je toho názoru, že když šla Bilbaova knížka do tisku, někdo si pohrál se sazbou. Nejspíš nějací zlomyslní elfové. To by se jim podobalo.

Asi se vám zdá, že pořád odbíhám od tématu. Máte pravdu. Když se dám do vyprávění – a ještě než se do něj pořádně zaberu, mám tendenci tčkat sem a tam. Od kozy k vozu, od vozu k přívozu a tak dále. Bylo by lepší, kdyby to všechno sepsala a odvyprávěla Verča, protože ona je v naší dvojici mozek, který myslí a plánuje. Kdežto já

jsem ruka, která drží halberdu a která se tou halberdou ohání. Tím nechci říct, že bych byl hloupý, to ne. Verča je prostě mimořádně chytrá.

Verča je však názoru, že bychom měli být pěkně zticha, držet pusinky na zámek a nikoho na sebe neupozorňovat. Já si ale myslím, že pravda by měla vyjít najevo. Proto jsem se pustil do sepisování. Buď se tedy prokoušete zmateným začátkem, nebo se nedozvíte nic.

Později začne být vyprávění hladké a plynulé. Já tomu věřím.

Kde jsme to skončili? Jo, aha. Ústav národního písemnictví.

Krtičkov vznikl jako doplněk Ústavu národního písemnictví. Materiální základna, jak se tomu říkalo. Všichni ti pasáci ovcí, chovatelé prasat, oráči, ženci, tkadleny, pradleny i švadleny byli v podstatě zaměstnanci Ústavu. Kromě toho, že živilí a šatili sebe a své rodiny, zásobovali i literární vědce a pomocný personál. Také tu fungoval sládek, švec a kovář. Krtičkov byl v podstatě samozásobitelský. Jen s obilím se muselo do mlýna v Žabím Vřesovišti.

Před čtvrt stoletím, když se začalo s výstavbou jak Ústavu, tak samotného Krtičkova, sem přilákali mladé a chudé rodiny z celého Kraje. Půlčické rodiny, pochopitelně. Tihle, teď už ne úplně mladí našinci, tady hospodařili na majetku, který jim nepatřil. Měli alespoň iluzi, že dělají na vlastním. Doma by se na žádné hospodářství nezmohli, akorát by podruhovali u velkých sedláků. Takhle to pro ně bylo lepší, protože podmínky služby byly velkorysé. Vychovali tu další generaci půlčíků a půlčic, z nichž mnozí už byli v mém věku a také přikládali ruce k dílu.

Krtičkov se rozkládal na jižním svahu podlouhlého pahorku. Na Velkou východní cestu jsme odsud neviděli, museli bychom dojít až na hřeben a nebo vystoupat do druhého patra Ústavu národního písemnictví a podívat se z okna. Páteř Krtičkova tvořila prašná ces-

ta, propojka mezi Úvodím a Žabím Vřesovištěm. Kolem cesty stály domy i tradiční polozemnice, od kterých pak na sever i na jih vybíhaly sady, zahrady, úzká políčka i ohrazené pastviny. Takže si můžete Krtičkov představit jako rybí kostru s hlavou, přičemž tou hlavou byl Ústav s přilehlým areálem.

Samotný Ústav se nacházel na západním konci Krtičkova. Posadili ho na nízký pahorek, ale nepředstavujte si to jako kopec. Spíš to byl jen takový pahrbek. Výšku pahorku si snadno představíte, když vám řeknu, že odzdola, tedy z předsazeného náměstíčka, stoupalo ke vchodu do Ústavu celkem jedenáct schodů.

Rovnou vám prozradím, že uvnitř pahorku se skrýval podzemní archiv, ve kterém se skladovaly písemnosti. Myslím, že správný výraz pro něco takového je *suterén*. Ano, suterén. Takže archiv se skrýval v suterénu.

Nikdy jsem v archivu nebyl, ale Verča ano. Řekla mi, že se tam nesmělo s otevřeným ohněm, protože tam bylo plno knih, poznámkových bloků, svinutých pergamenů a škatulí s popsánými svitky březové kůry. Stačila jediná jiskra, a suterén by se změnil v ohnivou pec. Osvětlení archivu bylo proto zajištěno pomocí chladných, modře zářících krystalů, které sem dopravili elfové.

Ústav zbudovali z hrázděného zdiva. Ze všeho nejdřív sestavili vnější kostru z masivních trámů a teprve pak vyzdili obvodové zdi. Černě natřené trámy zůstaly viditelné, což budově dodalo důstojného a trochu ponurého vzezření. Nahoru posadili špičatou střechu, kterou pobili šindelí. Vysoko nad střechu čouhaly dva komíny, což pěkně ilustruje zálibu *velkých lidí* v ustavičném přikládání do krbu.

Ústav těsně obklopoval pás zeleně – nacházely se tam květinové záhony, listnatá loubí, lavičky a altánky. Vědátoři tam mohli posedá-

vat a debatovat pod širým nebem – a věřte, že za pěkného počasí tam opravdu posedávali a debatovali.

Hned za záhony a altány, oddělenými širokou prašnou ulicí, stály pomocné budovy sestavené do podkovy. Když říkám pomocné budovy, tak mám na mysli ubikace, kantýnu a sklady. Některé ubikace byly jednopokojáky, do kterých naskládali i několik poskoků najednou. Jiné ubikace měly více pokojů a bydlela v nich honorace. Mě pochopitelně ubytovali v jednopokojáku. Sdílel jsem ho s jedním po-starším a přisleplým elfolidským míšencem. I mezi míšenci najdete otloukánky, a tohle byl jeden z nich. Někteří míšenci nejsou dlouhověcí jako elfové, ale stárnou stejnou rychlostí jako my ostatní. A tohle byl jeden z nich. Pořád posmrkával, teklo mu z nosu a v noci mě budil tím, že poslepu hledal nočník. Ale jinak byl neškodný.

Do podkovy pomocných budov byla vestavěna i kantýna, ve které se vyvářelo pro zaměstnance Ústavu. Každý zaměstnanec dostal třikrát denně najíst, vařili tam dobře a porce byly velké. Kromě toho tam čepovali pivo, ovšem až v pozdních odpoledních hodinách.

Podkova pomocných budov byla otevřená k severu, kde zůstal prostor pro malé náměstíčko s ozdobným jezírkem, které v tomto vrcholícím létě beznadějně zarůstalo žabincem. Náměstíčko bylo na severu ohraničeno třemi vzorovými *polozemnicemi*. V prostřední přebýval přednosta Ústavu Eirik Brunnen a měl ji celou jen pro sebe. V krajních polozemnicích žily rodiny jeho zástupců.

Asi bych se měl zmínit o těch polozemnicích.

Když jste se podívali od vchodu do Ústavu přes náměstíčko, zahlédli jste kulatá okénka s vnitřními křížovými výztuhami, kulaté dveře, bíle natřené plůtky a předzahrádky plné květů. Prostě všechno, co starý Bilbao Pytlák zvětčil ve své knížce. Bilbao tomu ovšem neříkal *polozemnice*, ale *nora*.

Musím vám prozradit, že my půlčící – a nebo také *králíci*, jak nám hanlivě říkají, jsme nikdy nestavěli *skutečné* nory, tedy díry do země. Naším tradičním obydlím jsou domy s podlahou, se stěnami a se střechou. Na rozdíl od *velkých lidí* však domy zahrnujeme zeminou a střechy zakrýváme nařezanými drny. Ve střeše ponecháváme důmyslně zastřešené větrací průduchy, kterými se dovnitř dostává čerstvý vzduch i trocha světla, ale neuniká jimi teplo.

Takový dům pak připomíná oblou terénní vlnu. Jen vepředu, v průčelí, zůstává kamenná zeď se vstupními dveřmi a s okénky. V takovýchhle domech je v létě chládek a v zimě teploučko. Drnovou střechou, pokud je dobře udělaná, nezatéká ani za nejprudších dešťů.

Velcí lidé si staví domy na terénu. Mají v nich kamenné krby. Aby v zimě nezmrzli, fedrují do krbů jeden špalek za druhým. Nám pod vrstvou písčité hlíny stačí jen zatopit v kuchyňském sporáku – a v celém příbytku máme pěkně teploučko.

Možná že máme tu přezdívku – *králíci* – kvůli těm norám. I když to nejsou nory, ale polozemnice. Možná nám říkají *králíci* podle našich nohou, které jsou v porovnání s lidskými opravdu o dost větší a shora porostlé krátkou srstí. Shora, na nártch. Nikoliv na chodidlech. To si, prosím, zapamatujte.

Verča tvrdí, že tuhle naši neuctivou přezdívku (*králíci*) vymyslel starý Bilbao. Zkomolil lidské slovo *králík* a přidal, jak tomu říká Verča, představu antropomorfizovaného králíka. *Antropomorfizovaného*. Mám to napsané na papírku, stejně jako jiná slova, a občas si to polohlasem přeříkávám.

Velcí lidé, kteří si Bilbaovu knížku přečtou, nabudou dojmu, že my půlčící vypadáme částečně jako králíci a částečně jako lidé. My však nemáme s králíky nic společného. Vůbec nic. Kolikrát vám to mám opakovat?

Někdy mám na starého Bilbao vážně vztek. On z nás nejenže udělal králíky, i když antropomorfované, ale spustil i lavinu praštěných jmen. Každý se teď jmenuje Medomil, Zpěvomír nebo Buchtoslav.

Mimochodem, ještě jsem se nepředstavil. Mé jméno zní Budulin. Budulin Habřina.

Neumíte si představit, co jsem si v přijímači vytrpěl – jak kvůli jménu, tak protože jsem *králík*. Ocitl jsem se totiž v družstvu se samými *velkými lidmi*. A když říkám s *velkými lidmi*, tak to, prosím, neberte doslova. Většina z těchhle *velkých lidí* byla zakrslá, zakrpatělá, křivonohá a křivozubá. Samí podvyživení hošáci z farem. A když říkám z farem, tak myslím takové farmy, kde sedláčci ořou suchý jíl a na vyprahlých souvratích pomekávají hladové kozy.

Všichni tihle *velcí hoši* byli sice vyšší než já, ale hubení až hrůza. Neměli tu zdravou boubelatost jako my půlčáci. Stejně mi to ale dávali sežrat. Znovu a znovu, až do zblbnutí, se mě například vypytavali: *Opravdu to děláte jako králíci? Tak často a zezadu?* Vytáčeli mě k nepřičetnosti. My půlčáci jsme totiž dobře vychovaní. Víme, co se sluší a patří. A tyhle věci o *králíčím skákání*, jestli chápete, o čem mluvím, se rozhodně ani nesluší, ani nepatří.

Rozdal jsem pár ran pěstí, ale mnohem víc jsem jich slíznul. Byli to samí hubeňouři. Jednoho bych spořádal. Nejspíš i dva. Na půlčika jsem dost velký, víte? Tři člověčí rekruti však byli nad mé možnosti. Brzy to pochopili a dávali si dobrý pozor, aby mě uráželi a poštuchovali nejméně ve třech.

Často bych byl brečel do polštáře, kdybych nějaký měl. Jenže jsem žádný neměl. Takže jsem brečel jen tak, do kousavé deky. Uvažoval jsem o dezerci, což by nikomu nepomohlo – a mně nejméně. Než jsem se k tomu opravdu odhodlal, přijímač skončil. Celá naše kompanie nováčků zamířila na Hranici. Velel nám jakýsi půlelf, kluk

starý jako my, tedy něco kolem dvacítky. Převeleli ho z důstojnické školy až na samém konci našeho přijímače. Ve výcvikovém táboře s námi strávil nanejvýš dva týdny. Když zavřu oči, tak ho před sebou vidím – vyčouhlého, oblečeného do blyštivé kroužkové košile, která vypadala jako mithrillová, ale skutečný mithrill to rozhodně nebyl. Tvářičku měl bezvousou, hladkou jako člověčí holka. Dlouhé plavé vlasy nosil rozhozené po ramenou. Nafrněný byl až hrůza. V hlavě spřádal plno plánů, jak do služby na Hranici vnese čerstvé myšlenky a hrdinské činy. Tyhle plány ovšem spřádal potichoučku a začal je uskutečňovat až poté, co jsme se po čtrnáctidenním pochodu přiblížili k Hranici.

Vlastně už jsme byli na Hranici. Jenže Hranice – to není nějaká ostrá čára. Je to území, jehož některé části ovládáme my, tedy vojáci spojené armády tří národů – a některé neovládáme. Tou dobou jsme procházeli bezpečnými místy, kde skřeta nezahledli snad sto let. Pak náš stopař objevil skřetí stopy.

Tenhle stopař, postarší a zahořklý čtvrtelf, byl docela prima chlapík. Nebyl ani poddůstojník, ani důstojník, ale cosi vedlejšího. Tyhle *mimo-hodnosti* byly zavedeny proto, aby stopaře a průzkumníky nemohly šarže jen tak buzerovat a svévolně úkolovat. Průzkumníci podléhali pouze nejvyššímu velení. Kromě toho udělali pro účel naší cesty ze stopaře velícího důstojníka. To on nás měl dovést na základnu.

I když s námi nepochodoval v útvaru, ale věčně šmejdil vepředu nebo na bocích, věděli jsme, že na nás dává pozor. To on nám vybíral místo k přenocování. Radil nám, jak si stavět přístřešky, jak pečovat o odřené nohy a ošetřovat opruzeniny. Měl v sobě unavenou laskavost někoho, kdo už je ve válce příliš dlouho.

Stopař měl jedinou nectnost, a tou byl sklon k opilství. Před od-

chodem nás důrazně upozornili, že v naší kompanii nesmí být jediná kapka kořalky. Okamžitě by ji vyčenichal a vylemtal.

Stopař tedy objevil skřetí stopy, ale jen proto, že šel zrovna vpředu. Jinak bychom je objevili sami. Nedaly se přehlédnout. Vedle stezky vyvěral pramen, nebo přesněji řečeno stezka vedla právě kolem toho pramene. Okolí pramene někdo rozšlapal, byly tam otisky bosých nohou s přerostlými nehty, připomínajícími spíš drápy. Těsně vedle pramene se jeden skřet vydělal – i to jeho *enóno* bylo jaksi nazelenalé. Kousek dál si skřeti rozdělali ohniček. Zůstaly tam dva zapomenuté šípy s černým opeřením a pár ohlodaných kostí, na první pohled lidských.

Popel skřetího ohniště byl ještě teplý.

Stopař prohlásil, že toto je skřetí pokus o léčku. Nazelenalý *exkrement* i ohlodané lidské kosti nás mají vyprovokovat k tomu, abychom skřety pronásledovali. My to však udělat nesmíme. Oni nás chtějí zavést do pustiny, aby nás tam napadli ze zálohy. *Na něco takového*, řekl stopař, *by skočil jen naprostý blbec.*

Stál tam nad těmi ohlodanými kostmi, pokyvoval hlavou a říkal, že *skřeti jsou sice svině, zmetci a hajzlové, ale tihle prokázali odvahu, kterou by u nich nečekal. Pustili se hluboko do námi kontrolovaného území a nesmírně riskují. My ale máme*, řekl stopař, *odklidit skřetí hovňous, pohřbít ohlodané kosti a utišit žízeň z pramene.*

Napil se vyvěrající vody a oznámil nám, že voda rozhodně není otrávená. Ani ji není možné otrávit, protože vyvěrá z velké hloubky.

Ukázalo se však, že náš mladičký půlelfí velitel, čerstvě povýšený na poručíka, je právě tím blbcem, kterého skřeti toužebně vyhlíželi. Vytáhl z tornistry karafu silného elfského vína a se slovy *lokněte si, pane* ji podal stopaři. Netrvalo dlouho a stopař se svalil do bláta,

opilý jak motyka. V minulosti už toho vylemtal tolik, že překročil jakousi hranici a teď mu k opilosti stačilo jen pár hltů.

Byly nás tam tři čtyř nováčků. Pokud máte alespoň základní představu o vojenství, tak si snadno spočítáte, že naše kompanie čítala kolem stovky osob – *velkých lidí* a půlčiků. Doprovázelo nás osm veteránů, ovšem sami poddůstojníci. Tři starší seržanti (u každé čtyř jeden), dva mezkaři a provianták s pomocníkem. Osmým veteránem byl stopař, tou dobou už přehozený přes nákladního mezka. Tím, že se ho poručík zbavil, si uvolnil cestu ke konání hrdinských činů.

Ze všeho nejdřív nám zakázal pít vodu z pramene. Takže jsme se za skřety vydali jen s tím, co nám zbývalo v čutorách.

Starší seržanti i zásobovač protestovali, ale půlelík se s nimi vůbec nebavil. Vysypal na ně vojenské řády a pohrozil jim, že je nechá soudit za vzpouru. Vojenské řády měl nastudované opravdu dobře. Veteráni sklopili uši a podřídili se.

Vyrazili jsme po skřetí stopě, abychom pro svého mladičkého poručíka vydobyli čest, slávu a mimořádné povýšení. Určitě si maloval, že příští týden už z něj bude kapitán.

Stopa byla tak zřetelná, že jsme starého stopaře vůbec nepotřebovali. Samozřejmě že nás zavedla do pustiny.

Byla to pustina v pravém smyslu toho slova – zpustlá krajina. Kdysi, možná před padesáti lety a možná ještě před válkou o Prsten, tady žili zemědělci. Orali pole, káceli lesy. Vyháněli ovce i krávy na pastviny i na paseky. Když jsme tudy procházeli my, zarůstala pole lebedou, ale pořád tu rostlo spíš roští a kopřivy než opravdový les. Vzpomínám si, jak jsme míjeli pár pobořených chalup, ze kterých zbyly jen rozbořené obvodové zdi a ohořelé trámy.

Samozřejmě že nás skřeti napadli ze zálohy. Najednou jsme v tom byli až po uši. Odevšad svištěly skřetí šípy.

Hned se ukázalo, kdo je hrdina a kdo zbabělec. Hrdinové, vedení plavovlasým půlelfim poručíkem, se vrhli do útoku. Zbabělci se pokusili o útek. My ostatní, protože hrdinů a zbabělců nebylo zase tak moc, jsme se připlaskli k zemi.

Mnozí z *hrdinů* přežili. Vlastně jich přežila většina, ale část z nich už pak nebyla využitelná pro další službu. *Zbabělce*, všechny do jednoho, jsme později našli mrtvé a skalpované.

Teď už nebyl čas na žerty a velení převzali veteráni. Dokonce i stopař se probral z opice. V podmáčeném dolíku, schovaní za starou rozbořenou zídkou, jsme zaujali obranné postavení a opětovali palbu. Stopař měl luk, zásobovač kuši a asi třetina z nás, čerstvě vycvičených rekrutů, vlastnila prak. To je taková naše tradiční půlčická zbraň, víte? Používání praku není nejpohodlnější. Musíte do kapsy vložit oblázky a pak prakem zatočit, což se v kleče provádí dost obtížně. Podle pokynů veteránů jsme, rozdělení do několika skupin, ostřelovali houštiny, ze kterých přilétaly skřetí šípy. Stará rozvalená zídka, za kterou jsme se kryli, tam kdysi vznikla ze šutrů, které dřívější osadníci vynosili z pole. Neměla jiný účel než soustředit všechno přebytečné kamení na jedno místo. Přišla nám ohromně vhod. Menší kameny jsme mohli použít jako munici.

Drželi jsme si skřety od těla tak dlouho, dokud nepřišla záchrana.

Pramen, od kterého jsme sledovali skřetí stopy, se totiž nacházel hluboko v našem území. Krátce poté, co jsme od něj odbočili, tudy procházela hlídka. Vojáci přečetli stopy a hned jim bylo jasné, co se stalo. Část hlídky se vydala za námi, zbytek zburcoval nejbližší posádku. Kolem dolíku se brzy vyrojila spousta *našich*.

Skřetí se urychleně odpoutali a vyrazili k domovu, ale i tak přišli o šest svých soukmenovců. My jsme dopadli podstatně hůř. Ze stovky čerstvě vycvičených branců skončila téměř třetina v mělkých